

REFLECTIE OP HET SUCCES VAN STEDELIJKE KLIMAATADAPTATIE

Jitske van Popering-Verkerk, Jannes Willems, Lucy van Eck, Daniël Goedbloed, John Jacobs*

■ **Reactie:** Wanneer is een aanpak voor stedelijke klimaatadaptatie succesvol? En is specifiek de aanpak van Amsterdam Rainproof succesvol te noemen? Twee cruciale vragen die Fike van der Burght in haar reactie op ons artikel agendeert. Wij willen kort reflecteren op deze vragen, waarbij de voorbeelden uit Amsterdam behulpzaam zijn om de kwetsbaarheden in de Nederlandse aanpak van stedelijke klimaatadaptatie te benoemen.

Succes in het perspectief van resultaten en doorwerking

Voordat we ingaan op succesvolle stedelijke klimaatadaptatie, willen we een korte opmerking plaatsen bij ons onderzoek. In ons onderzoek hebben we Amsterdam Rainproof en Water Sensitive Rotterdam vergeleken. Beiden zijn in eerder onderzoek getypeerd als voorlopers en ‘succesvol’¹. We hebben dus niet hun succes onderzocht, maar zijn tijdens het onderzoek wel een aantal patronen op het spoor gekomen die iets leren over het succes.

In beide steden zien we wel degelijk een resultaat. Er is een inhoudelijke visie neergelegd die langzaam het nieuwe normaal aan het worden is. Er is een positieve beweging rond stedelijke klimaatadaptatie ontstaan en, in het geval van Amsterdam, zijn regels en procedures op een aantal vlakken aangepast. Zo zijn er in het gemeentelijk rioleringsplan normen met betrekking tot extreme neerslag opgenomen voor alle ingrepen in de openbare ruimte. Fike van der Burght plaatst dit resultaat terecht in een breder stedelijk perspectief en schetst daarbij zorgelijke ontwikkelingen, zoals verstening door uitbouwen aan woningen en waterproblemen door onderkeldering. Is daarmee het resultaat van Amsterdam Rainproof tenietgedaan? En de aanpak niet succesvol?

Wij herkennen dat de grensobjecten Amsterdam Rainproof en Water Sensitive Rotterdam het risico lopen dat het vooral leuk en inspirerend is, maar daarmee ook vrijblijvend. Of, zoals we dat in het artikel beschreven: *“bewijzen Amsterdam Rainproof en Water Sensitive Rotterdam vooral een lippendienst aan hippe beleidstermen, of zien we een wezenlijke verandering in kernactiviteiten?”*. Deze wezenlijke verandering is er wel als het gaat om meer aandacht voor stedelijk waterbeheer ingepast in de dynamiek van de stad, als aanvulling op het ‘traditionele’ waterbeheer waarbij de waterbeheerder knelpunten identificeert en zelf voor de oplossing zorgt. We zien minder wezenlijk verandering in instrumentarium en werkwijzen. We zijn dus kritisch op de doorwerking, maar zien ook dat er aandacht is voor stedelijke klimaatadaptatie die 10 jaar geleden nog ondenkbaar was. Een verandering van instrumentarium en werkwijzen is een volgende grote stap voorwaarts naar een klimaatadaptieve stad.

Blik vooruit – klimaatadaptatie in een steeds drukker wordende stad

Dit resultaat van Amsterdam Rainproof en Water Sensitive Rotterdam past bij de huidige stand van

* **Jitske van Popering-Verkerk**, GovernEUR | Erasmus Universiteit Rotterdam; **Jannes Willems**, Universiteit van Amsterdam; **Lucy van Eck**, Erasmus Universiteit Rotterdam; **Daniël Goedbloed**, Waternet; **John Jacobs**, gemeente Rotterdam. In reactie op ‘Als elke druppel telt, is aanpak Rainproof dan succesvol?’

stedelijke klimaatadaptatie in Nederland. Er is vooral ingezet op stimuleren en bewustwording, en de stap naar borging en doorwerking wordt nog nauwelijks gezet². Dit maakt de Nederlandse aanpak van stedelijke klimaatadaptatie kwetsbaar.

De komende jaren komen er enorme ruimtelijke ontwikkelingen af op de Nederlandse steden. Denk daarbij aan de enorme woningbouwopgave, maar ook aan de ruimtelijke impact van de energietransitie en de talloze bestaande wijken die aan herinrichting toe zijn. Klimaatadaptatie moet in dat speelveld 'overeind' blijven en daarom sluiten we ook aan bij de zorgen die Fike van der Burght benoemd. We zien twee cruciale wegen om stedelijke klimaatadaptatie ook de komende jaren vorm te geven: (1) Zie klimaatadaptatie niet als doel op zich, maar verbindt het als één van de 'puzzelstukjes' in integrale gebieds- en wijkontwikkeling; en (2) zet vanuit het inspirerende gedachtegoed ('elke druppel telt') de stap naar borging in beleid, wet- en regelgeving, en procedures. Alleen dan kan stedelijke klimaatadaptatie succesvol worden in de steeds drukker wordende stad.

Referenties

- 1 Zie o.a. Dai, L., R. Wörner and H.F. van Rijswijk (2018) Rainproof cities in the Netherlands: Approaches in Dutch water governance to climate-adaptive urban planning, *International Journal of Water Resources Development*, 34(4): 652-674.
- 2 Zie o.a. Deltaprogramma 2021 over Ruimtelijke Adaptatie, en Stichting CAS (2021) *Aanpak klimaatadaptatie door gemeenten: Een kwalitatieve analyse*, Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving. ■